

REGULACJE PRAWNE W KONTEKŚCIE WŁĄCZENIA FINANSOWEGO W POLSCE

Prof. dr hab. Małgorzata Iwanicz-Drozdowska

Dr Ewa Cichowicz

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

WYKLUCZENIE FINANSOWE

Proces, w którym obywatele doświadczają problemów w dostępie do i/lub korzystaniu z produktów i usług finansowych na głównym rynku (*mainstream market*), odpowiednich do ich potrzeb i umożliwiających im prowadzenie normalnego życia w społeczeństwie, do którego należą.

(European Commission, *Financial Services Provision and Prevention of Financial Exclusion*, 2008)

PODZIAŁ ANALIZOWANYCH REGULACJI

- Sektor bankowy
8 aktów prawnych
- Sektor ubezpieczeniowy
1 akt prawny
- Usługi płatnicze
2 akty prawne

WYBRANE ASPEKTY AKTÓW PRAWNYCH PODDANYCH ANALIZIE

- zakres regulacji
- wybrane zapisy istotne z punktu widzenia włączenia finansowego
- kierunki zmian w przepisach
- ocena wpływu regulacji na poziom inkluzji finansowej
- możliwości i zagrożenia związane z przewidywanymi zmianami

REGULACJE PODDANE ANALIZIE I

○ Sektor bankowy:

- Pakiet CRD IV/CRR
- Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze
- Rekomendacja S KNF dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie
- Rekomendacja T KNF dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
- Rekomendacja U KNF dotycząca dobrych praktyk w zakresie bancassurance

REGULACJE PODDANE ANALIZIE II

- Sektor ubezpieczeniowy

- Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

- Usługi płatnicze

- Dyrektywa Unii Europejskiej nr 2014/92/UE

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych

WNIOSKI I REKOMENDACJE I

- polskie rozwiązania regulacyjne nie stanowią bariery dla zwiększania stopnia włączenia finansowego
- zadaniem istniejących i wdrażanych uregulowań jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności całego systemu finansowego oraz utrzymanie jak najwyższego poziomu zaufania do instytucji działających w jego ramach
- nasila się problem wchodzenia na rynek alternatywny gospodarstw domowych, które są niejako zmuszone poszukiwać tam możliwości finansowania

WNIOSKI I REKOMENDACJE II

- w odniesieniu do oszczędności, nie ma barier regulacyjnych, lecz istnieją bariery ekonomiczne – niska zamożność społeczeństwa – oraz bariery w zakresie świadomości finansowej (dlaczego powinno się oszczędzać i jak można to zrobić)
- w przypadku produktów ubezpieczeniowych istnieje bariera związana z wiedzą i świadomością finansową, dotycząca głównie konsekwencji braku ubezpieczenia
- usługi obrotu płatniczego są powszechnie dostępne, a głównym czynnikiem ograniczającym korzystanie z nich mogą być koszty

WNIOSKI I REKOMENDACJE III

- o poza rachunkiem bankowym i powiązаныmi z nim usługami obrotu płatniczego, możliwości zwiększania włączenia finansowego z wykorzystaniem regulacji prawnych są ograniczone, ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniej oceny ryzyka
- o ważną rolę odgrywa edukacja i świadomość finansowa, która jest kluczem do redukcji skali wykluczenia finansowego oraz uniknięcia problemu nadmiernego zadłużenia, dlatego należy kontynuować działania edukacyjne i kampanie informacyjne
- o innym sposobem jest stworzenie instytucji wspierającej osoby o niskim poziomie dochodów w dążeniu do poprawy ich statusu społecznego i materialnego (np. mikropożyczki na kształcenie, zdobycie zawodu, otwarcie małego biznesu)

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

kontakt:

ewa.cichowicz@sgh.waw.pl